

ΠΟΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Καργιωτάκη Ευθυμία
Καθηγήτρια Δ.Ε. Αγγλικών
Φοιτήτρια ΔΠΜΣ ΑΠΘ «Επιστήμες της
Γλώσσας και της Επικοινωνίας»
E-mail: kargefi@yahoo.gr

Χατζηπαντελή Χριστίνα
Καθηγήτρια Δ.Ε. Γαλλικών
Φοιτήτρια ΔΠΜΣ ΑΠΘ «Επιστήμες της
Γλώσσας και της Επικοινωνίας»
E-mail: xpanteli@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση έχει επιφέρει πολλές αλλαγές στην εκπαίδευση, αλλά και έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες για βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης όπως και απαιτήσεις, αλλά και ευκαιρίες, για επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα (Socrates, Leonardo da Vinci, κ.α.) αποτελούν ένα παράδειγμα. Για την εμπλοκή τους στα προγράμματα αυτά οι εκπαιδευτικοί είναι αναγκαίο να έχουν εξοικείωση με τις ΤΠΕ και αυτό καταδεικνύεται από έρευνα που διενεργήθηκε με τη συμμετοχή Ελλήνων και Ευρωπαίων εκπαιδευτικών που είχαν εμπλακεί σε τέτοια προγράμματα. Επιπλέον παρουσιάζεται η συγκρότηση μιας πρότασης για επιμόρφωση στις ΤΠΕ και υποστήριξη των εκπαιδευτικών που θα ήθελαν να συμμετάσχουν σε προγράμματα και δεν έχουν εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), ευρωπαϊκά προγράμματα επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών, δεξιότητες, επιμόρφωση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση που περιλαμβάνεται και στο Σύμφωνο του Μάαστριχτ έχει επιφέρει μια σημαντική αλλαγή στις μέρες μας. Τα κράτη-μέλη δεσμεύονται πλέον να συνεργαστούν στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Το γεγονός αυτό αποτελεί καινοτομία είτε γιατί φανερώνει το ενδιαφέρον των κρατών-μελών για την εκπαίδευση και κατάρτιση, είτε γιατί πρώτη φορά τα θέματα αυτά τοποθετούνται στο επίκεντρο των πολιτικών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Ευρώπης.

Στο νέο αυτό πλαίσιο συνεργασίας προωθείται η κινητικότητα μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων η οποία θεωρείται καθοριστική για την εκπαίδευση, καθότι δημιουργεί προοπτικές προγραμματισμού συγκεκριμένων καινοτομιών και προωθεί την ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και την έννοια του Ευρωπαίου πολίτη, έννοιες οι οποίες συνδέονται άμεσα με την αναβάθμιση των στρατηγικών για την εκπαίδευση στην Ευρώπη. Μέσα από το πλαίσιο αυτό την τελευταία δεκαετία αναπτύχθηκαν και τα βασικά Ευρωπαϊκά προγράμματα για την εκπαίδευση (Socrates) και την κατάρτιση (Leonardo da Vinci).

Τα προγράμματα αυτά αφορούν μαθητές, φοιτητές και εκπαιδευτικούς και περιλαμβάνουν δράσεις που υλοποιούνται μέσα από διακρατικές συνεργασίες με συμπράξεις σχολείων, με ανταλλαγές επισκέψεων μαθητών και εκπαιδευτικών ή μόνον εκπαιδευτικών, καθορισμό στόχων, προγραμματισμό δραστηριοτήτων συνεργασίας, αξιολόγησή τους, αξιοποίηση και διάχυση των αποτελεσμάτων.

Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα πολλές φορές θεωρούνται ως κάτι εντελώς διαφορετικό από τη συνηθισμένη σχολική πρακτική. Μέσα όμως από την ενασχόλησή τους με Ευρωπαϊκά

προγράμματα, τα σχολεία μπορούν να ανταποκριθούν πολύ καλά στις απαιτήσεις της παραδοσιακής εκπαίδευσης (γνώσεις, στάσεις, δεξιότητες) και να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχουν (Mateusen 2003).

Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί εκδηλώνουν ενδιαφέρον για εμπλοκή στα προγράμματα αυτά, που τους προσφέρουν ενεργή συμμετοχή με νέες εμπειρίες, συνειδητοποίηση της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας, επαφή και εξοικείωση με τις ΤΠΕ, αναζήτηση της ισορροπίας ανάμεσα στον παραδοσιακό ρόλο του εκπαιδευτικού και στο μοντέλο του σύγχρονου επαγγελματία-εκπαιδευτικού που εμπεριέχει τη συνεχή αναζήτηση και βελτίωση, την επαφή με καινοτόμες δράσεις, την ανάπτυξη δεξιοτήτων (π.χ. γλώσσες, κοινωνικές δεξιότητες, χρήση νέων τεχνολογιών κ.α.) που οδηγούν στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Το πλαίσιο αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στη δημιουργία των σχολείων που χρειαζόμαστε για το μέλλον.

Για να υλοποιηθεί ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα στο πλαίσιο μιας σύμπραξης σχολείων, χρησιμοποιείται η έννοια του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Σχεδίου (ΕΕΣ) το οποίο είναι ο πυρήνας μιας σχολικής σύμπραξης και συνίσταται σε ένα θέμα, σε ένα σύνολο μαθησιακών στόχων, σε στρατηγικές, σε προγραμματισμένες δραστηριότητες με καταμερισμό εργασιών και χρονοδιάγραμμα με τελικό αποτέλεσμα που μπορεί να είναι και κάποιο προϊόν (Mateusen 2003). Όλα αυτά απαιτούν χρόνο και καλή συνεργασία, καθώς ένας βασικός παράγοντας επιτυχίας του σχεδίου είναι η καλή οργάνωση και συνεργασία των εταίρων και στο επίπεδο των εκπαιδευτικών και στο επίπεδο των μαθητών. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν ευκολότερα και με διαδικασίες καθόλου χρονοβόρες με τη χρήση των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς.

Για το λόγο αυτό υποστηρίζουμε ότι η εξοικείωση με τις ΤΠΕ είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στα ευρωπαϊκά προγράμματα και κυρίως σ' αυτά που αφορούν διακρατικές συμπράξεις σχολείων.

Η πεποίθηση αυτή βασίζεται σε προσωπικές εμπειρίες εμπλοκής σε ευρωπαϊκά προγράμματα αλλά και σε στοιχεία που συλλέχθηκαν σε έρευνα.

Αρχικά θα προσπαθήσουμε συνοπτικά να παρουσιάσουμε τη διαδικασία εμπλοκής σε ένα διακρατικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα σύμπραξης σχολείων για να γίνει κατανοητή η ανάγκη για την εξοικείωση των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σ' αυτό με τις ΤΠΕ και στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε την έρευνα και θα αναλύσουμε τα αποτελέσματά της.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Θεωρούμε δεδομένη την διάθεση των εκπαιδευτικών να συμμετάσχουν σε κάποιο πρόγραμμα, έχοντας σχηματίσει μια ομάδα τουλάχιστον δύο εκπαιδευτικών που έχουν τα κίνητρα και ασφαλώς καλή συνεργασία μεταξύ τους και έχουν επίσης εξασφαλίσει τη συνεργασία κάποιων άλλων εκπαιδευτικών, επικουρικά, που θα είναι πρόθυμοι να τους παρέχουν κάποια βοήθεια, καθοδηγούμενοι φυσικά.

Το επόμενο στάδιο είναι η αναζήτηση εταίρων και θεματικής ενότητας. Η αναζήτηση εταίρων γίνεται μέσα από βάσεις δεδομένων στο **διαδίκτυο** όπου μπορεί κάποιος να αναζητήσει εταίρους με βάση τη χώρα, το είδος του σχολείου (πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ιδιωτικό ή δημόσιο, Ενιαίο Λύκειο ή ΤΕΕ, κλπ.), την ηλικία των μαθητών, την ειδικότητα των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν ή άλλες παραμέτρους.

Όσον αφορά τη θεματική ενότητα, αυτή μπορεί επίσης να αναζητηθεί σε δικτυακούς τόπους των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή αλλού ή να συζητηθεί με τους εταίρους μέσω **ηλεκτρονικού ταχυδρομείου** και να τύχει διαπραγμάτευσης μεταξύ τους, ώστε να πληροί τις ανάγκες όλων, να ανταποκρίνεται στους στόχους που έχουν θέσει και να καταστεί δυνατή η με ίσους όρους συνεργασία, πράγμα που είναι απαραίτητο για την επιτυχημένη έκβαση του προγράμματος.

Επόμενο βήμα είναι ο καθορισμός των στόχων με σαφήνεια και των στρατηγικών υλοποίησής τους πάλι μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθότι αν γίνονταν οι παραπάνω ενέργειες μέσω τηλεφώνου ή τηλεομοιότυπου, η διαδικασία θα ήταν πολύ πιο χρονοβόρα και δεν υπάρχει ο απαιτούμενος χρόνος για την υποβολή της υποψηφιότητας καθώς υπάρχουν σαφή χρονοδιαγράμματα.

Οι εργασίες που θα οριστούν σε κάθε εταιρο, οι δραστηριότητες και τα χρονοδιαγράμματα είναι συνεχώς υπό διαπραγμάτευση και με τη συνεργασία όλων, παρόλο που στο στάδιο αυτό οι εταιροι δουλεύουν χωριστά για την υλοποίηση του μέρους που αναλογεί στον καθένα, προετοιμάζοντας το υλικό για το τελικό προϊόν.

Στο στάδιο αυτό οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται τον **επεξεργαστή κειμένου** για τη συγγραφή των εργασιών, το διαδίκτυο για άντληση πληροφοριών και ενδεχομένως τα **υπολογιστικά φύλλα**, ανάλογα με την υφή της θεματικής του προγράμματος.

Στη φάση αυτή εμπλέκονται και οι μαθητές οι οποίοι θα πρέπει να καθοδηγούνται και να ωθούνται να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ, οι οποίες βεβαίως συμπεριλαμβάνονται στα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται. Παρόλα αυτά όμως, το να επικοινωνήσουν με τους μαθητές του σχολείου ή των σχολείων εταιρων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πριν από την οργάνωση της προγραμματισμένης επίσκεψης, εάν προβλέπεται, και είναι άκρως ενδιαφέρον γι' αυτούς, αλλά και λύνει πολλά προβλήματα μετέπειτα καθότι έχοντας κάποια προσωπική επαφή με τους εταιρους μαθητές, επιλέγουν από ποιόν θα φιλοξενηθούν. Αυτή η παράμετρος δεν είναι καθόλου επουσιώδης καθώς εξασφαλίζει κατά ένα μεγάλο βαθμό την ομαλή έκβαση της επίσκεψης.

Στο στάδιο αυτό θα ήταν ιδανικό να δινόταν η δυνατότητα να διοργανωθεί **τηλεδιάσκεψη** ανάμεσα στα τμήματα ή τις τάξεις των σχολείων που συμμετέχουν.

Όσον αφορά την επίσκεψη αυτή καθαυτή, η οργάνωσή της απαιτεί τη χρήση του διαδικτύου πιθανόν και σίγουρα τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για ανταλλαγή προγραμμάτων, προτάσεων, διαπραγματεύσεων των ημερομηνιών, των δραστηριοτήτων, των επισκέψεων, κ.α.

Στα τελικά στάδια του προγράμματος περιλαμβάνονται το τελικό αποτέλεσμα που μπορεί να είναι και κάποιο προϊόν, πολύ συχνά ένα CD-ROM ή κάποιο έντυπο, η αξιολόγηση του προγράμματος και η διάδοσή του, στάδιο κατά το οποίο η χρήση των ΤΠΕ είναι επίσης πολύτιμη.

Στο επίπεδο της διάχυσης του προγράμματος η χρήση των ΤΠΕ είναι σημαντική γιατί μπορεί να χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο, για την προβολή του αποτελέσματος, ή το **λογισμικό παρουσίας διαλέξεων**, αν προγραμματιστεί μια παρουσίαση σε φορείς της τοπικής κοινωνίας ή της εκπαιδευτικής κοινότητας ή το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, για ενημέρωση φορέων που εμπλέκονται, ή εκπαιδευτικών κοινοτήτων άλλων περιοχών ή και χωρών. Όλες αυτές οι δραστηριότητες εξαρτώνται πάντα από τη φύση, τη θεματική, τους στόχους και τις ανάγκες του κάθε προγράμματος.

Η ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η χρήση των ΤΠΕ υποστηρίζει τα προγράμματα είναι εμπειρική και όλη αυτή η προηγούμενη ενασχόληση με τα ευρωπαϊκά προγράμματα μας οδήγησε στην αναζήτηση μέσα από έρευνα των δεξιοτήτων που απαιτούνται και που τελικά με προσωπική προσπάθεια αποκτούν οι εμπλεκόμενοι σε προγράμματα εκπαιδευτικοί, ανάμεσα στις οποίες σημαντικό μέρος αφορά τις δεξιότητες της χρήσης των ΤΠΕ.

Η ΕΡΕΥΝΑ

Η έρευνα διενεργήθηκε στα πλαίσια του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ «Επιστήμες και Τεχνολογίες της Γλώσσας και της Επικοινωνίας» με θέμα «Η Συμβολή των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων στην Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Οργάνωσης και Διοίκησης των Εμπλεκόμενων Εκπαιδευτικών».

Στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες που αποκτούν με την εμπλοκή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Μέσα από την έρευνα αυτή διαπιστώθηκε ότι η χρήση των ΤΠΕ είναι μια δεξιότητα απαραίτητη για την αποτελεσματική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στα προγράμματα αυτά.

ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ

Στην έρευνα συμμετείχαν ογδόντα (80) Έλληνες και Ευρωπαίοι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης οι οποίοι είχαν συμμετάσχει σε ευρωπαϊκές δράσεις.

Στάλθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ερωτηματολόγια με κλειστού και ανοιχτού τύπου ερωτήσεις (Javeau 2000), τα οποία μεταφράστηκαν στα Ελληνικά, τα Αγγλικά, τα Γαλλικά και τα Ιταλικά, σε 130 εκπαιδευτικούς σε προσωπικές διευθύνσεις ή σε σχολεία σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας και άλλων ευρωπαϊκών χωρών (Αυστρία, Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Λιθουανία, Αγγλία, Ουαλία, κ.α.) από τα οποία τελικά απαντήθηκαν τα 80, 50 από Έλληνες και 30 από Ευρωπαίους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στόχος της έρευνας όσον αφορά το τμήμα της που σχετίζεται με τη χρήση των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς για τις ανάγκες των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ήταν η μελέτη των εξής παραμέτρων:

- Η υποδομή των σχολείων σε Η/Υ, διαθέσιμος για τα προγράμματα
- Η χρήση των ΤΠΕ για τις ανάγκες κάποιου προγράμματος
- Τα προγράμματα που χρησιμοποιήθηκαν

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Η επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας κατέδειξε ότι όλα τα σχολεία, ευρωπαϊκά και ελληνικά έχουν την απαραίτητη υποδομή σε Η/Υ διαθέσιμων για τα προγράμματα.

2. Το 92,5% επί του συνόλου των ερωτηθέντων δήλωσε ότι χρησιμοποίησε τις ΤΠΕ για τις ανάγκες των προγραμμάτων, ενώ το 7,5% απάντησε αρνητικά. Επίσης ίσως να είναι χρήσιμο να αναφερθεί το γεγονός ότι μετά την επεξεργασία αυτού του ερωτήματος επί της εθνικότητας, τα δεδομένα είναι ότι οι Έλληνες απάντησαν θετικά σε ποσοστό 90% ενώ οι Ευρωπαίοι σε ποσοστό 96,7%. Αρνητική δε απάντηση έδωσαν οι Έλληνες σε ποσοστό 10% ενώ οι Ευρωπαίοι σε ποσοστό 3,3%.(Βλ. Πίνακας 1)

Πίνακας 1

Χρήση ΤΠΕ	Εθνικότητα		Σύνολα
	Έλληνες	Ευρωπαίοι	
<i>Επεξεργαστή κειμένου</i>	42 93%	28 97%	70 95%
<i>Λογιστικά φύλλα</i>	15 33%	28 55%	31 42%
<i>Πρόγραμμα παρουσίασης διαλέξεων</i>	18 40%	17 59%	35 47%
<i>Διαδίκτυο</i>	31 69%	27 93%	58 78%
<i>Τηλεδιάσκεψη</i>	8 17%	6 21%	14 19%
<i>Ηλεκτρ. Αλληλογραφία</i>	35 78%	29 100%	64 86%

Από το σύνολο των εκπαιδευτικών το 80% ήταν γυναίκες, γεγονός το οποίο θεωρήθηκε άξιο σχολιασμού.(Βλ. Πίνακας 2)

Πίνακας 2

Χρήση ΤΠΕ	Φύλο		Σύνολα
	Άνδρες	Γυναίκες	
<i>Ναι (n)</i>	15	59	74
<i>% επί της θετικής απάντησης</i>	20,3%	79,7%	100%
<i>% επί του φύλου</i>	93,8%	92,2%	92,5%
<i>Όχι (n)</i>	1	5	6
<i>% επί της αρνητικής απάντησης</i>	16,7%	83,3%	100%
<i>% επί του φύλου</i>	6,3%	7,8%	7,5%
<i>Σύνολα</i>	16	64	80
	20%	80%	100%
	100%	100%	100%

3. Όσον αφορά τα προγράμματα που χρησιμοποιήθηκαν, η επεξεργασία των δεδομένων κατέδειξε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (86%) των εκπαιδευτικών χρησιμοποίησε την ηλεκτρονική αλληλογραφία, το 78% χρησιμοποίησε το διαδίκτυο, σε ποσοστό 70% οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν τον επεξεργαστή κειμένου, το 47% χρησιμοποίησε το πρόγραμμα παρουσίασης διαλέξεων, ενώ το 31% χρησιμοποίησε τα λογιστικά φύλλα και μόνο το 14% χρησιμοποίησε τηλεδιάσκεψη. Οι διαφορές που εντοπίστηκαν στην επεξεργασία κατά σειρά συχνότητας και κατά εθνικότητα καταδεικνύονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3

Χρήση ΤΠΕ	Εθνικότητα		Σύνολα
	Έλληνες	Ευρωπαίοι	
<i>Επεξεργαστή κειμένου</i>	42	28	70
	93%	97%	95%
<i>Ηλεκτρονική αλληλογραφία</i>	35	29	64
	78%	100%	86%
<i>Διαδίκτυο</i>	31	27	58
	69%	93%	78%
<i>Πρόγραμμα παρουσίασης διαλέξεων</i>	18	17	35
	40%	59%	47%
<i>Λογιστικά φύλλα</i>	15	28	31
	33%	55%	42%
<i>Τηλεδιάσκεψη</i>	8	6	14
	17%	21%	19%

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για να καταστεί λοιπόν πιο εύκολη η εμπλοκή των εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκά προγράμματα, προτείνουμε την οργανωμένη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ που να στοχεύει στην κατάρτισή τους με προσανατολισμό την εμπλοκή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

Το αποτέλεσμα που προέκυψε από την αναζήτηση, μέσω της παραπάνω έρευνας, των απαραίτητων εργαλείων που χρειάζεται ένας εκπαιδευτικός για να συμμετάσχει με επιτυχία σε κάποιο πρόγραμμα, ήταν η σκέψη για τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης πρότασης κατάρτισης στη χρήση των ΤΠΕ. Η κατάρτιση της πρότασης αυτής έγινε λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές του διεθνώς αναγνωρισμένου φορέα πιστοποίησης της γνώσης της χρήσης Η/Υ, ECDL (European Computer Driving Licence), οι προδιαγραφές του οποίου αναζητήθηκαν στο σχετικό δικτυακό τόπο (<http://www.isvgroup.com/ecdl>) αλλά και του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών του έργου «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση», που επίσης

αναζητήθηκε στο διαδίκτυο στο σχετικό δικτυακό τόπο (http://www.cti.gr/epimorfosi/intro_1.htm).

Όσον αφορά το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στο συγκεκριμένο έργο «Το πρόγραμμα σπουδών», όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα, «καλύπτει εισαγωγικές έννοιες της πληροφορικής και βασικά στοιχεία χρήσης προσωπικού Η/Υ, επεξεργαστή κειμένου, υπολογιστικών φύλλων, λογισμικού παρουσίασης, διαδικτύου και επικοινωνιών», προγράμματα τα οποία χρειάζεται και ο εκπαιδευτικός για την εμπλοκή του σε κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Σε κάποιο άλλο σημείο αναφέρεται ότι «η προσέγγιση των θεμάτων θα γίνεται με αναφορές και συσχέτιση με διάφορα γνωστικά αντικείμενα» και στο σημείο αυτό θα μπορούσε να είναι αναφορές και συσχέτιση με τις ανάγκες των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Η επιμόρφωση στη χρήση των ΤΠΕ για τις ανάγκες των ευρωπαϊκών προγραμμάτων θα μπορούσε να ενταχθεί στο πλαίσιο ενός υποστηρικτικού προγράμματος όπου θα επιμορφώνονταν οι εκπαιδευτικοί στις ΤΠΕ, με προσανατολισμό τις ανάγκες των προγραμμάτων, και θα υποστηρίζονταν στη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας (π.χ. ενημέρωση για αναζήτηση βάσεων εταιρών, συμπλήρωση φόρμας, χρηματοοικονομικών στοιχείων, κ.α.) και μετέπειτα σε άλλους τομείς όπου επίσης χρειάζεται υποστήριξη (π.χ. εργαλεία αξιολόγησης των προγραμμάτων, κ.α.)

Το πρόγραμμα σπουδών του προαιρετικού επιμορφωτικού αυτού προγράμματος προτείνεται να αποτελείται από ενότητες (modules) που θα μπορούσαν να είναι οι παρακάτω:

1. Εισαγωγικές έννοιες πληροφορικής & χρήση προσωπικού Η/Υ

(9 ώρες)

Εξοικείωση με την τεχνολογία που είναι διαθέσιμη στο σχολείο, δομή και λειτουργία του υπολογιστή, υλικό, βασικές συσκευές και ορολογία, λειτουργία παραθύρων, δημιουργία αρχείων, αποθήκευση και ανάκτησή τους για οργάνωση και αρχειοθέτηση εργασιών του προγράμματος.

2. Επεξεργασία κειμένου (9 ώρες)

Εξοικείωση με το περιβάλλον εργασίας και με δεξιότητες που αφορούν στην ετοιμασία, επεξεργασία και εκτύπωσης κειμένου το οποίο να περιέχει πίνακες, σχεδιαγράμματα και εικόνες για να μπορεί να συντάξει εκθέσεις, αναφορές, κ.α. τα οποία είναι αναγκαία σε κάθε πρόγραμμα.

3. Υπολογιστικά φύλλα (9 ώρες)

Εξοικείωση με το περιβάλλον εργασίας και με δεξιότητες που αφορούν στη μορφοποίηση κελιών, γραμμών και στηλών και διαμόρφωση φύλλου εργασίας ώστε να καθίσταται δυνατή η οργάνωση στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων του προγράμματος (project data).

4. Λογισμικό παρουσίασης (3 ώρες)

Εξοικείωση με το περιβάλλον εργασίας και με δεξιότητες που αφορούν στη μορφοποίηση παρουσίασης, ώστε να καθίσταται δυνατή η προετοιμασία, επεξεργασία, εκτύπωση και προβολή μιας παρουσίασης για τις ανάγκες της παρουσίασης εργασίας στα πλαίσια εκπαιδευτικής επίσκεψης ανταλλαγής ή δημόσιας παρουσίασης στα πλαίσια της διάχυσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

5. Διαδίκτυο και επικοινωνίες (12 ώρες)

Χρήση προγραμμάτων περιήγησης στο διαδίκτυο και πρόσβασης σε δικτυακό τόπο για την αναζήτηση, διαχείριση και ανάκτηση ποικίλων πληροφοριών, μηχανές αναζήτησης, χρήση προγράμματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ως μέσο επικοινωνίας για τη συνεχή επικοινωνία με τους εταίρους του προγράμματος.

Συνολικά το πρόγραμμα αυτό θα είχε διάρκεια **42 ωρών** και παράλληλα θα υποστήριζε τη διαδικασία συμμετοχής σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα ευρωπαϊκά προγράμματα εισάγουν καινοτομίες και επιφέρουν μια ανανέωση στο σύγχρονο σχολείο. Χωρίς στην πραγματικότητα να συντελούνται μεταρρυθμίσεις ή άλλες αλλαγές, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης αποτελούν και στόχο και αποτέλεσμα της εμπλοκής των σχολείων αλλά και των εκπαιδευτικών των ίδιων σε προγράμματα. Η σύγχρονη αυτή προσέγγιση προϋποθέτει τη χρήση νέων εργαλείων τα οποία προσφέρονται από τις ΤΠΕ.

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς αποτελεί σημαντικό εργαλείο όχι μόνο για τη διδασκαλία μαθημάτων και για τη διοίκηση του σχολείου, αλλά και για την επικοινωνία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και μεταξύ τους και με τον ευρύτερο κοινωνικό χώρο.

Οι εφαρμογές των ΤΠΕ συνεχώς διευρύνονται και επηρεάζουν όλους τους τομείς της εκπαίδευσης αλλά και της καθημερινής ζωής. Το σύγχρονο σχολείο απαιτεί ηλεκτρονικά «εγγράμματος» εκπαιδευτικούς για να μπορέσει να ανταποκριθεί σε καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις που παρέχονται και συνεχώς επεκτείνονται.

Την τελευταία δεκαετία, από τότε που άρχισε η υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έγινε αντιληπτό ότι η εξέλιξη των ΤΠΕ είναι απαραίτητο να τα συνοδεύει στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Προϋπόθεση για την ανάληψη και υλοποίηση των προγραμμάτων και κυρίως αυτών που στοχεύουν σε συμπράξεις σχολικών ιδρυμάτων ή εκπαιδευτικές ανταλλαγές μαθητών και εκπαιδευτικών ή μόνον εκπαιδευτικών, αποτελεί ο άρτιος τεχνολογικός εξοπλισμός των σχολείων και εκπαιδευτικοί εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ, οι οποίοι να είναι ικανοί να τα αναλάβουν, με στόχο την ενεργή συμμετοχή τους σε δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με την επαγγελματική τους ανάπτυξη και κατ' επέκταση με την αναβάθμιση της διδακτικής πράξης, της σχολικής τους μονάδας και της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση στο δημόσιο σχολείο.

Επιπλέον τα προγράμματα, όπως αναφέρει ο Hargreaves (1995) αναπτύσσουν «νοοτροπία συνεργασίας» και αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη συλλογικότητας και συνεργατικότητας η οποία έχει ατονήσει στο σχολικό περιβάλλον λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών και δημοσιούπαλληλης νοοτροπίας κάποιων εκπαιδευτικών που υπαγορεύονται από τη ρουτίνα της καθημερινότητας και οδηγούν στην απομόνωση και περιθωριοποίησή τους.

Καθώς η χρήση των ΤΠΕ αποτελεί τα τελευταία χρόνια στόχο που έθεσαν οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, χρηματοδοτώντας προγράμματα επιμόρφωσης που απορροφούν τεράστια κονδύλια, πιστεύουμε ότι η υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος επιμόρφωσης στις ΤΠΕ για τις ανάγκες των ευρωπαϊκών προγραμμάτων θα ήταν εφικτό για κάποιο φορέα που εμπλέκεται και θα μπορούσε να είναι και το ΙΚΥ, φορέας ο οποίος και είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Hargreaves, A. & Fullan, C. (1992), *Understanding Teacher development*, Falmer Press, London
2. Hargreaves, A. (1995), *Νοοτροπίες των εκπαιδευτικών*, In Hargreaves A., M. Fullan, (Eds), *Η εξέλιξη των Εκπαιδευτικών*, Πατάκης, Αθήνα
3. Javeau, C.(2000), (μτφρ.) *Η Έρευνα με Ερωτηματολόγιο*, Το Εγχειρίδιο του Καλού Ερευνητή, τυπωθήτω-Γιώργος Δάρδανος, Αθήνα
4. Mateusen, L. (2003), *Τα ευρωπαϊκά προγράμματα ανοίγουν το δρόμο για καινοτόμα και δημιουργικά σχολεία*, Στο Μπαγάκης, Γ. (επιμ.), *Ο εκπαιδευτικός και η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση*, Μεταίχμιο, Αθήνα
5. Μπαγάκης, Γ. (2003) (επιμ.), *Ο εκπαιδευτικός και η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση*, Μεταίχμιο, Αθήνα